

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălătatate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Credința fără fapte este moartă.

Budapesta, 4 Decembre 1883.

Publicul român din țeara ungurească n'are ocaziune a ceti în ziurnalele sale de dincoace despre nimic mai adeseori, decât despre bănuelile și suspiciunile, cu cari îl întimpină pe toată ziua presa maghiară.

Nu este diuă lăsată de dumneșeu, în care se nu dai în foile maghiare de cuvintele: dacoroman, agitator, primejdios statului maghiar, și pe tonul acesta, mai departe.

Am ăis cu altă ocaziune, că arma cea mai potrivită contra acestor atribute nemeritate de cei învinuți este ignorarea. A tăcē însă totdeauna ar fi o încurăgiare pentru protivnicii, cari ar presu pune temere, și de multe ori ar fi o neșolose a ocaziunii de a dovedi străinilor, lipsa de sēmțul de dreptate a acelora, cari ne nepăstuesc cu vreme și fără de vreme.

Acestei prese, conduse de nisce oameni fără astēmper, i-a succes până acum de multe ori a induce în eroare opiniunea străinilor, cari nu și-au spart capul prea mult cu referințele locuitorilor din Ungaria. Ahea în timpul din urmă a început a eși încâtva la iveală, și afară de coroana Sântului Ștefan, starea faptică a acestor referințe. Ahea în anul trecut a apărut un op în America și acum de curēnd altul în Franția, în cari începe a se desco-peri cu incetul starea Ungariei și grozăveniile, ce se petrec la noi prin trușia fără păreche a maghiarilor.

Glasul cel jalnic, dar just, al mult cercatului popor român din Ungaria, se vede că a aflat rēsunet la aceia, cari până acum, îmbētați de șvonul cel puternic al presei maghiare, credeau că vieatā mai constituțională și mai liberală decât aici la noi numai există pe fața pământului. Acest glas, eșit din peptul românului apăsāt și a celorlalte naționalități nemulțămite a înduplecat pe străinii din depărtare, a veni la fața locului și a face studiu asupra Ungariei și asupra curentului, ce domnesce aci. Resultatul acestui studiu, de o camdată, sūnt opurile amintite, cărora, de bună seamă le vor urma altele, îndată ce se va continua studiul, din partea altor străini conșciențioși.

Sperăm că este aproape timpul când, reflecșiuni ca cele eșite din capul unui scriitoriu maghiar, pentru a combate cuprinsul unor opuri, de felul celor de mai sus, în fața faptelor sēvērșite de stăpânii ăilei: vor remānē fără de nici o valoare.

Faptele totdeauna vorbesc mai elocent decât vorbele!

Și nicăiri, în statele civilizate, nu pot vorbi faptele mai elocent, în defavorul unui popor stăpănitoriu, decât în Ungaria. Câte naționalități ne-maghiare sūnt pe teritoriul unguresc, toate sūnt nemulțămite și măchnite până în adēncul sufletului. Și nemulțămite trebuie să fie, fiindcă ele totdeauna sūnt scurtate în drepturile lor și amenințate în ceea ce au mai scump pe lume, în limba lor. Ele, naționalitățile — știu bine, că idolul unguirilor este: maghiarisarea. Dar maghiarii încă ar trebui să șcică, că românul cu inimă și conșciență de sine, se spăimântă și se cutremură de acest idol, căruia, nici cu prețul vieții nu voesc să se închine. Această spaimă de altmintrelea nu este altă de cât o urmărire a amenințării cu nimicirea existenței naționale. Și ca atare, aceasta este cauza recelei, — ca să nu ăicem mai mult — ce se pronunță între părțile protivnice, într'un mod atât de grozav.

E mirare că frații maghiari și-au uitat așa curēnd de curentul, ce a domnit pe vremea lui Iosif al II-lea, pela sfērșitul veacului trecut. Acel curent urgisit de dēnșii, în mare parte, le-a pus, indirect, temelul simțului național, ce 'l au astăđi. Și tot acela este poate, care i-a dus pentru ăntăia dată la estremul, de care nici până astăđi nu s'au emancipat, deși ar fi timpul, ca să se lase de el. Acum nu mai are înțeles, ne mai esistând substratul de atunci, adecă ne mai fiind ei amenințați în limba lor. Ar fi timpul, ca să și aducă aminte că, precum ei s'au oțelit prin amenințarea limbei și prin ea, a desnaționalisării, așa și alte popoare prin amenințări de atare natură numai se întărită la reacțiune.

Aceasta este o cale firească, dela care, mai ales astăđi, când principiul naționalității a prins rădăcini atât de puternice, nu se poate subtrage nici un popor.

Le-o spunem aceasta fraților maghiari, pentru ca să se orienteze și pentru ca să afe odată, că calea ce vreau să o percurgă cu naționalitățile, nu este, decât un *circulus vitiosus*, care în vecii vecilor nu-i va duce la sfērșitul ce-l urmăresc.

Noi le recomandăm altă cale, dacă vreau serios ca să trăim pretinse și în armonie unii cu alții. Le recomandăm, înainte de toate, să se lase în pace limba și naționalitatea; apoi să urmeze întru toate dreptății și adevărului. Mai mult nu poțim.

Dacă cred că sūnt în stare a ne implini aceste, noi li putem asigura despre pretinția și alipirea noastră. Până când ne vor mēșura însă cu mē-

șura, cu care ne mēșurā astăđi, până atunci nu vom pute să privim cu încredere și cu iubire pretinsească la dēnșii.

Pățaniile din trecut ne silesc să fim mai cumpētați în formularea pretensiunilor noastre de drept. Promisiunile, cari ne-au amăgit de atâtea ori în trecut, pe viitoriu, fie ele venite din ori ce parte, le vom cumpāni cu serioșitatea, ce trebuie să ne caracterizeze.

Faptele și numai faptele le vom lāsa să ne povēțuească pe viitoriu la pretinție; dacā întēmplarea astorfel de fapte va fi cu puțință cândva.

Până când vedem pe „Pesti Napló” imbiindu-ne pe lângă împntări, o împăciuire indirectă, ear de altă parte pe ministrul de interne dānd ordin pentru distribuirea între contribuți a unui fond menit pentru înființarea unei școale romānesce, din motive, care ar fi bine să fie puse în fața lumii, până atunci noi nu credem în vorbe, ci în fapte. Până când vedem că în Ardeal, unde două părți din trei a locuitorilor sūnt romāni, între funcționarii publici abia unul la 10 este român, până atunci nu credem în vorbe, ci în fapte. Până când vedem că în Ungaria, unde sūnt 64 de comitate, cu tot atāța comiți supremi, nu este nici un comite român, deși în 15 comitate dintre cele mai mari, romāni sūnt în majoritate, până atunci nu credem în vorbe, ci în fapte. Până când românul are o lege escepțională și până când cea comună se deșoacă și eludă cu reavoință în defavorul său din partea organelor publice, până atunci, noi nu credem în vorbe ci în fapte. Cu un cuvēt, până când vedem pe român eschis dela toate funcțiunile mai de însemnătate și desprețuit în modul cel mai necruțator pe toate terenele vieții publice, ba amenințat chiar în limanul vieții sale naționale, în limbă: până atunci noi remānem și mai departe pe lângă principiul moral: „Credința fără fapte este moartă.” Pl.

Revista politică.

Sibiu, în 25 Noevre.

Casa magnașilor se va întruni Luni în ședință spre a pertracta proiectul de lege între creștini și evrei. Episcopatul catolic sub conducerea primatului Simor e contra proiectului cășătoriei. Desbaterea în casa magnașilor o va deschide primatele Ungariei și aceasta dă ansă ăiarelor a crede în serioșitatea opoșiției din partea episcopatului catolic.

Opoșițiunea clerului catolic a provocat resens în ăiarele jidane și cele guvernamentale încep a ame-

FOIȚA.

O călătorie dela Paris la Constantinopole prin Romānia.

Di Blovitz, corespondentul din Paris al diarului „Times”, care a fost în Bucuresci și la Sinaia cu ocaziunea inaugurării trenului fulger, a adresat diarului sus citat o lungă corespondență privitoare la Romānia.

Cred a face o plăcere cetitorilor acestui ăiar reproducēnd după „Telegraful” din Bucuresci această corespondență.

Eată ce scrie corespondentul marelui ăiar englez:

I.

Nu cred să existe în lume un oraș ca Bucurescii, care să fie așa de deplin espreșiunea țerei, a căreia capitală este. În zadar am căutat la Londra un colț, care să ne amintească țeara Galilor, sau un cartier la Paris, care să aibă aspectul părții de sud a Franciei. Berlinul n'are nimic din fala Rinului și nu aduce de loc cu aspectul lui măreț. Nicăeri la Viena nu-ți vin în minte vāile cele verđi și misterioase ale Boemiei, nici contururile cotite ale vechilor hotare militare. La Petersburg nu veđi

nimic din imensa împērăție rusească; și intrarea cea maiestoașă dela Constantinopole face un contrast isbitor cu restul Turciei.

Bucuresciul însă este icoana esactă a Romāniei de ađi. Capitala acestui regat iese din arababura de eri și aspiră la strălucirea de māne. Este șdreanța, care tinde să devie purpură, sūnt legile neinduplecate ale civilizațiunii, care se silesc să combată prejudițiile și caprițiile barbariei.

Bucuresciul este capitala progresivă a unui regat ce se nasce, a căruia civilizațiune, mărginită astăđi numai la centru, nu s'a întins încă până la cele din urmă hotare, dar tinde să ajungă acolo și va ajunge, căci cele cinci milioane de locuitori ai Romāniei sūnt chemați de sigur să predomine într'o ăi o mare parte a peninsulei. Acest rezultat nu se poate înlătura și, ori-care a fi frământările momentului și silințele, ce se vor face pe viitor, acest lucru se va realiza mai curēnd sau mai tārđiu.

Plecānd dela garā, cel dintāiu lucru ce atrage atențiunea călătorului este trāsura de piață romānească. Și aci un contrast isbitor: birjarul, jumătate barbar, și jumătate rus, mână cu dibăcie nesce cai mici și slabi, care aleargă ca vēntul pe paviul cel primitiv al mahalalelor, pe când trāsura elegantă și confortabilă, ar pute prea bine să figureze și la Bois de Boulogne.

La dreapta și la stānga, cum eși dela garā, nesce clădiri urite, cocioabe noroioase, prāvālii murdare pe a căror tarabă plāng câte-va poame și câte-va legume; ear pe locurile virane ce le despart, mii de pietre negricioase zac trāntite într'un noroiu cleios.

Îndată ce însă treci mahalalele, capitala ambițioasă pune în mirare pe călător. Casele, noi și mari, moderne și elegante, fac să strălucească și miclele clădiri din jurul lor, care n'a eșit încă din fāgașul trecutului.

Pretutindeni, un contrast bātător la ochi al nui oraș și al unei țeri pe calea cea mare a progresului, a expansiunii, a înfrumșetării și mergēnd cu otārire spre viitoarele lor destine. Chiar la oara matinală a sosirei noastre, într'o Duminecă, Bucuresciul presentă deja o mare animație. Stradele era deja populate și indesate de o mulțime compusă din tipurile cele mai deosebite ale populațiunii, al căror aspect și costumuri n'au în realitate nici o omogenitate. Aci, ca și în Ungaria, cismele predomină, probă că noroaiile încă presistă a acoperi stradele. Dar, dacā cismele formează baza costumului național, căciula de astrahan, neagră înaltă și ascuțită formează vērful, de și între basă și vārș există o mare libertate pentru capriciul fie căruia de a se îmbrăca.

nință cu reformarea casei magnaților în sens mai liberal. Dintr'altel proiectul va trece și prin acest for, și nu va afla opozițiune nici în cel al treilea. Devenit apoi lege, vom începe a culege și roadele acestei nouă încusurii făcute numai în favorul aristocrației bancrotate.

Comisiunea de trei a casei magnaților a și primit proiectul eșit din desbaterile camerei, și 'l propune spre primire cu puține modificări.

Mult sânge rău a făcut în diaristica maghiară scirea, că ministrul de culte s'a pus în conțelegere cu organele competente pentru înființarea unui gimnasiu românesc în Caransebeș.

„Pesti Napló“ nu află cuvinte destul de aspre la adresa ministrului pentru această faptă afirmată. Pentru ce gimnasiu românesc în Caransebeș, când acolo este Lugoșul, acolo Timișoara cu gimnasiu unguresci? E minunat „Pesti Napló“! Mai eri alaltăeri ne omora cu dragostea, și nu se putea mira din destul, cum de nu cunosc valachii identitatea de interese între ei și unguri, și astăzi tot din dragoste injură asupra noastră pentru că voim să ne facem scoli.

Cu câtă serioșitate se cugetă diarele maghiare la înfrățirea de atâtea ori provocată, ne convingem și de și din spectatorările lor. Corespondentul nostru din Pesta se indignază de atâtea suspiciuni din partea presei la adresa românilor, noi însă suntem dedați cu ele, și le înregistrăm ca semne ale timpului.

Noul ban al Croației Duminecă va sosi la Agram, și Luni în 10 Decemvre va lua în mână cărma Croației. După cum ne spun diarele, densusul va avè mai multe conferențe cu matadorii politici ai diferitelor partide, ceia ce până acum nu i-a fost posibil, căci în Pesta convenea numai cu unii deputați singuratici.

Fiind că pentru prepararea lucrurilor în cestiunea convocării dietei Croației se recer vre-o 8 zile, abia prin 18 a lunei curente se va pute deschide dieta. Deputații aleși în graniță vor intra în dietă acuma pentru prima dată și în urma unei înțelegeri preavute deputații esmiși în dieta Ungariei și vor da toți dimisiunea, ca astfel la noua alegere să se poată reflecta și la cei din graniță. Afară de aceasta în loc de 34 de deputați, de aci încolo se vor trimite 40.

Despre primirea noului ban în Croația am pomenit deja în Nr. trecut. E caracteristic, că diariul „Pozor“ nu trece și, în care se nu fie confiscat.

În zilele trecute am amintit despre articolul lui „Pester Lloyd“ în afacerea cu universitatea săsească, și lecțiunea dată românilor, pentru cuvântul, că ei îndrănesc a folosi în desbateri limba lor. Nu scim ce vor fi gândind compatrioții sasi, destul că diarul lor până acum tace, ceea ce ne impune și nouă tăcere. La votarea proiectului de lege pentru urcarea dărei deputații sasi au votat contra regimului, și fiindcă guvernul, respective partida guvernamentală făcu din primirea proiectului cestiune de partidă, deputații Bacon și Wenrich au eșit din partidă guvernamentală. Dintre deputații sasi numai Bausnern a mai rămas în partidă guvernamentală.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Dela adunarea generală a comitatului Sibiu.

Sibiu, 7 Decemvre n. 1883.

Adunarea generală de astăzi având numai 15 obiecte puse la ordinea zilei nu promitea nici o desbateri interesantă, cu toate acestea s'a desvoltat desbateri foarte viue.

Ne mărginim a raporta despre acele obiecte numai, cari sunt de interes public, și despre acele cari au provocat desbateri, constatând din capul locului, că desbaterile le-au deschis puținii membrii români ce erau de față.

La punctul 2 rescriptul ministerial, care dispune: ca alegerile oficialilor, pentru un ciclu nou de 6 ani, cu începere dela 1 Ianuarie 1884 să se efectuească în jumătatea a doua a lunei curente, — ear la alegeri să participe acei membrii, cari sunt îndreptățiți numai pentru ciclul, care se începe cu 1 Ianuarie 1884 — s'a luat spre scire fără desbateri, ear adunarea generală pentru efeituirea restaurării se va ține la 19 a lunei curente.

Este un anachronism ca în 1883. să fie eschiși dela alegere acei membri, al căror mandat înceată numai cu 31 Dec. a. c. și să aleagă aceia, a căror îndreptățire se începe numai cu 1. Ian. 1884 dar Ministrul astfel a dispus peste țeara întreagă; unele comitate au reprezentat în contra acestei dispozițiuni contrarie literei legii, al nostru însă a tăcut.

La punctul 6. „Un proiect de normativ pentru pedepsirea abaterilor.“

Dl Parteniu Cosma propune, că de oarece acest proiect conține peste 30 §§. cari formează măsurile de pedeapsă pentru toate casurile de abateri polițiali, prin urmare atinge o mulțime de interese și referințe sociali, — să se iee de astădată dela ordinea zilei, să se tipărească în toate trei limbile și să se distribue între toți membrii reprezentanței municipale, ca să-l studieze, până când se va pune de nou la ordinea zilei în altă adunare generală.

Căci fie proiectul un elaborat cât de escelent, el totuși pentru aceia, cari nu fac parte din comisiunea, care l'a compus — este un lucru nou și foarte ponderos, asupra căruia, numai după o cetire nici unul nu poate vota cu consciință liniștită — nici n'ar fi de demnitate adunării, ca un proiect atât de ponderos să-l desbată după o cetire numai.

Spriginită această propunere de Berger, și combatută de Drotteff — s'a primit. La votare și dintre sasi, cei mai valoroși, au votat pentru propunere.

La punctul 7 „preliminariul edificării drumurilor“ cu care de odată se propusesese din partea comitetului permanent și respingerea unor petițiuni înaintate din partea unor preoți și învățători, pentru de a fi scutiți de lucrul public.

Dl Ioan Hania, direct sem. propune încuviințarea apelatelor, căci esist dispozițiuni guverniali de mai înainte, conform cărora toți servitorii bisericilor sunt scutiți de prestarea lucrului public, atât pentru persoana, cât și pentru vitele lor.

Costatându-se că prin statutul municipal referitoriu la lucrul public sunt susținute ordinațiunile

vechi, și constatându-se că esist ordinațiunile amintite prin dl Hania, propunerea aceasta spriginită și din partea sasilor prin dl avocat Arz, s'a primit.

Acest conclud se poate privi de unul din cele mai juste, care va mângăia pe mulți preoți și învățători și i va scuti de o sarcină nouă și umilitoare pentru pozițiunea lor.

Mai viuă desbateri a produs punctul 10. „Apelațiunea comitetului parochial din Sas-Sebeș contra concludului reprezentanței comunale referitoriu la alegerea învățătorului, care propune pomologia“

Istoricul acestei cauze pe scurt este acesta:

Reprezentanța comună din 1879 a luat în budgetul comunal 100 fl. ca dotațiune de câte 50 fl anual pentru profesorii, cari propun pomologia în scoala gr. or. și în cea ev. luterană, provocând pe reprezentanțele amintitelor scoale, ca să aleagă dintre profesorii săi câte unul pentru propunerea pomologiei pe 3 ani, și să comunice numele respectivilor cu reprezentanța comună, ca să li asemneze „ad personam“ dotațiunea de câte 50 fl. la an.

Notabene: maioritata reprezentanței comunale în Sebeș era română pe atunci.

Ambele confesiuni și-au ales pe învățătorul său, și anume cea gr. or. pe Zevedeu Murășan.

Foia s'a întors de atunci, și ași sunt sașii la putere.

Zevedeu Mureșan aparține acelei partide, cu care nu simpatizează, ear învățătorul Avram David este unul dintre acei puținii români, cu carii simpatizează sasii din Sebeș.

Comitetul parochial gr. or. a ales și în finea anului trecut tot pe Z. M. pentru un nou ciclu de 6 ani.

Reprezentanța comună însă în anul acesta sub cuvânt că ea plătesce pe învățătorul, a ales pe Avram David pentru studiul de pomologie la scoala gr. or.

Membrii români din represent. comun. au protestat în contra acestei ingerințe în drepturile autonome ale bisericii gr. or. ear comitetul parochial a apelat concludul repres. comunale.

Comitetul permanent, din motiv, că comuna politică ar fi proprietariul scoalei de pomărit, și că ea numai pe 3 ani a renunțat la dreptul de a alege pe învățători, ear acei 3 ani au expirat, propune respingerea apelatei.

Dl. Parteniu Cosma: susține că cauza aceasta deși după sumă se vede a fi de puțină însemnătate, este totuși foarte ponderoasă, căci atinge drepturile autonome ale bisericilor române și ev. luterane din Sebeș, și se miră, cum de nu vine și biserica ev. luterană cu gravamen asupra ingerinței nelegale a comunei politice în afacerile sale autonome.?

În Sebeș nu sunt scoli nici comunale, nici de stat ci numai confessionali.

Scoala de pomărit încă este împărțită în două, una se cultivă de către elevii scoalei gr. or. cea laltă de către ai scoalei ev. luterane.

Profesorii studiului de pomologie sunt ai scoalelor confessionali.

Scoalele de pomărit nu se pot considera de scoli de sine stătătoare, cari n'au nici o basă în legea scolară ci de părți întregitoare ale acelor scoli confessionali, la a căror dispozițiune sunt puse.

Deci nime altul n'are drept să aleagă pe profesorii studiului de pomologie decât proprietarii scoalelor, căror aparțin densusii.

Când, după o preumblare de aproape două oare, ne reîntoarserăm la gară, mai mulți dintre noi avură aceea idee de și cumpărare câte o căciulă de astrahan — foarte plăcută și în general purtată, căci diminețile sunt recoroase — un obiect necesar pentru a protege capul contra umidității. La 9 oare 30 minute ne suirăm în tren și plecărăm la Sinaia. Dl Olănescu, sub directorul căilor ferate române, unul din bărbații cei mai plăcuți, pe cari îi cunosc, și autoritate competentă pe căile ferate, avu bună voința să ne însoțească. — Românii când cineva strein le vorbesce, dic mereu: „Nu cunoașteți țeara noastră, ea merită însă să fie vedută.“ Și au dreptate. — Bunei voinței d-lor Fălcoian și Olănescu datorim visita noastră la Sinaia și pentru aceasta le vom fi totdeauna recunoscători.

Este un colț încântător, al cărui farmec și esistență liniștită călătorul, care nu face decât să treacă prin el, nu și le poate închipui. Mai întâi, părăsind Bucureșciul, peisagiul iea acel aer trist, arid și monoton, pe care 'l vom regăsi într'un grad mai mare, trecând Dunărea între Rusciuc și Varna. Câmpii întinse și nesfârșite, cari nu înveselesc ochii și nu escită imaginațiunea. Pe ici pe colo, câte un sat cu casele sale multicolore deșteaptă atențiunea noastră, dar nu este, din nenorocire decât o picătură de apă în acest ocean monochromatic.

La Ploesci, prima stațiune de opriri, mulțimea care ne înconjoară, presentă cu toate acestea un aspect variat și animat. Dar diversitatea costumelor neagă esistența unui costum național. Țăranul, cu larga-i vestă verde (?) brodată cu roș sau galbin cu largii săi pantaloni de aceeași culoare, băgați în cismă, n'are nimic de comun cu omul cu haina albă și pălăria persană, care se află lângă el.

La câte-va sute de metri departe de gară, un mic detașament de cavalerie, campat sub corturi, manevrează. Ochianul nostru de călătorie ne permite de a asista la manevrele sale, pe când trenul sbura mereu. Ne fu peste puțină să nu admirăm precisiunea mișcărilor, blândețea cailor și ținuta ireproșabilă a oficerilor.

Nu sciu ceea ce România datoresce regelui Carol în afară de armata sea, dar ea îi datoresce de sigur aceasta: o armată de 120,000 oameni, care nu esistă decât pe hârtie, dar care se bate bine și vioasă, foarte bine echipată, posedând oficeri buni și totdeauna în cea mai bună stare. Aceasta este creațiunea regelui Carol, constanta sa preocupățiune. La suirea sa pe tron, cu 19 ani mai înainte, România posedea pe hârtie, o armată de 30,000 oameni; pentru prima oară când regele asistă la manevrele române, el se reîntoarse acasă cu inima sfășiată. D. de Radovici, ași ambasador al Germaniei la Constantinople, 'mi a povestit, că într'o zi

însoți, la una din aceste manevre, pe regele Carol, care la reîntoarcere, fu înăbușit de lacrimi, dar cu o perseveranță nestrămutată, care este caracterul rasei sale, urmașul Hohenzollernilor se puse pe lucru și obținu rezultatul citat mai sus.

Armața română este singura armată din peninsula balcanică și, dacă ar voi sau dacă s'ar permite, ea ar trece Dunărea la stânga, și ar întinde brațele la dreapta și ar merge dela Varna la Belgrad. Nu dic, că România dorește aceasta, nici chiar că visează la un asemenea lucru. Dar ar fi prea greu să fiu convins de contrariul.

Deși tiner, acest regat a gustat cu toate acestea amarăciunile ingratitudinii. În timpul ultimului resbel, cu toate rugăciunile și avertismentele, luă parte la luptă și mica-i armată bravă, ajută ca balanța să atârne în partea victoriei; dar când veni momentul de a culege fructele acestei victorii, Rusia, pe care ea o scăpase, le băgă în posunar, îi schimbă configurațiunea sa geografică, și obligă pe reprezentanții săi să proteste contra noilor aranjamente. Națiunile păstrează tot deauna o profundă ură, când o nedreptate li se face; aceia dar, cari cunoșc purtarea Rusiei față cu România, la congresul dela Berlin, nu fură de loc surprinși, aflând că noul regat apucase mâna, ce-i întinseră Austria și Germania, întorcând astfel spatele fostei și ingrateri sale aliate.

Fapta reprezentanței comunale este o ingerință nelegală în drepturile autonome ale ambelor confesiuni, deci propune încuviințarea apelatei cu atât mai vârtos, că concludul comunei police este un act de isbândă, un conclud cu „fotografie“ cum se dice, eflusul deplorablelor frecări sociali și naționali din Sebeș, pe cari noi nu trebuie să le nutrim, ci redicându-ne peste veleilățile locali, să privim lucrul din un punct de vedere mai înalt.

Contra acestei propuneri s'au sculat numai sasi de a doua mână mai cu seamă de pe la Sebeș, s'a nesuit și dl Piso să justifice fapta comunei politice cu împregiurarea, că în Sebeș n'ar exista comitet parochial legal, — dar sasi mai de frunte, vădând că nu pot apără pozițiunea Sebeșenilor cu argumente plausibile, au tăcut, ear aceasta a fost de ajuns, ca mulțimea, care nu cugetă la însemnătatea votului să primească propunerea comitetului permanent.

Pentru propunerea dlui Cosma au mai pledat foarte ager dl Hannia și Bologna.

Dintre sasi numai pe tipograful Krafft l'am vădut votând pentru propunerea lui Cosma.

Românii au fost puțini de față. Chiar din cei din loc au lipsit mai mulți ear din provincia, și anume dela Sebeș nici unul n'a fost present afară de dl Piso, care se află pe aici pentru ședințele universității.

Acei, cari au ambițiunea de a primi să fie aleși de membrii ai reprezentanței comitatense, ar trebui să fie conscii și de datoria, ce li impune acel mandat.

Dr. Ioan Borgia,

advocat în Sibiu, fiscal consistorial și defensor matrimonial la consistoriul archidieceșan, nu mai este între cei vii.

Minat de boală de pept în vara anului trecut s'a dus în Silezia spre a preveni răului. Însă toate în zadar. Cu apropierea ernei se apropiă și sfârșitul vieții dânsului și Joi seara la 9¹/₂ oare și-a dat sufletul în mâinile creatorului.

Cei ce au conviețuit cu Dr. Borgia, vor sci multe bune despre dânsul. Noi îl cunoaștem numai de curând, și ne doare, tare ne doare mutarea lui dela noi, căci prin el perdem un avocat zelos și cu consciință, biserica perde pre un fiu al ei, care o a servit cu desinteresare, așa, că puțini dintre români vor fi având meritele Drului Borgia pentru biserica noastră.

Jalnica familie a repausatului ne trimite următorul anuțiu funebral:

Dr. IOAN BORCIA,

advocat și fiscal la consistoriul archidieceșan, reposă în Domnul după lungi suferințe eri în 24 Novembre (6 Decembre) seara la 9¹/₂ oare în etate de 47 ani.

Partea pământescă a neuitatului soț și părinte iubitoriu se va înmormânta Duminecă în 27 Novembre (9 Decembre) la 3 oare d. a. în cimiteriul bisericii greco orientale din suburbiul Iosefin.

Cuprinși de adâncă durere aduc această scire jalnică

Maria Borgia nasc. Cioran, ca soție.

Ermil, Eleonora, Lucian și Ioan, ca fii.

Alexandru Borgia, preot în Seliște, ca frate.

Sibiu, 25 Novembre (7 Decembre) 1883.

Perdusem iute din vedere câmpul manevrelor și furăm transportați prin albia Prahovei, unde se află așezată toată linia, care merge dela București la Sinaia, linia legată cu aceea a Temeșvarului. După Comarnic, un mare sat, situat într'un mod pitoresc la dreapta, câmpia se sfârșește în fine. Suișul greu al Carpaților începu și ajunserăm destul de repede la Sinaia, la o înălțime de 450 metri. Pe vârful munților depărtați, cari mărginesc întinsa câmpie formată de albia secată a Prahovei, zăriam din când în când, nesce case albe, cu ferestre colorate și puțuri de petroliu, imprăsciate pe coastele dealurilor. Trenul, tăind drept sinuositățile riului, dar urmându-l meren, ne făcu să trecem prin o mulțime de văi mici, pline de verdeață și de pomi. Drumul cel obicinuit, cel adevărat, strâmp, dar bun, șerpuiind printre munți, era tocmai deasupra capetelor noastre și oferea privirilor noastre un spectacol de o admirabilă varietate. Stăteam pe scara vagonului, respirând aerul plăcut și recoros de dimineață trecând dintr'o vale într'alta, printr'un tunel, și încălțit de vaporii mașinei, pe când l' străbăteam. De odată, după ce am cotit un deal plin de verdeață și acoperit cu pomi deși, sosirăm la Sinaia.

Sinaia, încă în nascere, se poate considera cu drept cuvânt valea Carpaților cea mai verde și acoperită cu păduri, precum și cea mai întinsă din câte întâlnește cineva de-a lungul Prahovei. Necunoscută, cu 12 ani mai înainte, Sinaia deveni lo-

Varietăți.

* (Societatea de lectură „Andrei Șaguna“) va ține Marți în 29 Noemvre st. v. „Ședința publică“ în memoria Marelui Archiepiscop Andrei, în sala cea mare a „seminariului Andreian“.

Început la 7 oare seara, după următoarea

Programă:

1. „Cuvânt ocașional“, rostit de Pavel Opriș, cl. curs. III.
2. „Cânt de unire“, cor de W. A. Mozart, executat de corul societății.
3. Cântul III din „Negriada“, de Aron Densușan, declamat de Virgil Oniți, cl. curs. II.
4. „Însemnătatea studiului și cultivării limbei materne“, disertațiune de Romul Mircea, cl. curs. II.
5. „Ciobanul“, cântec românesc popular pentru o voce (bas) și acompaniare de piano de G. Dima, cântat de Isaia Popa, cl. curs. III.
6. Din „Povestea vorbei“, de Anton Pann, declamată de Vasilie Saftu, cl. curs. III.
7. „Noaptea“, cor de F. Schubert executat, de corul societății.

* (Reprezentățiunea) în favorul Reuniunii femeilor române din Sibiu a avut frumoase rezultate. După cum ni se spune Reuniunea are de a înregistra venit curat în sumă de 229 fl. 02cr. Ca presă națională ne aflăm îndemnați a ne exprima mulțăminta noastră societății de diletanți ai cassinei din Sibiu pentru marinositatea arătată față cu reuniunea sus amintită.

* (Convocare). Membrii comitetului central ai reuniunii învățătorilor gr. or. români din districtul Dejului sânt prin aceasta poftiți a participa la ședința ordinară, ce se va ține la 1/13 Decemvre a. c. 10 oare a. m. în localul scoalei confesionale gr. or. române din Dej (strada Timarilor).

Obiectele:

1. Luarea dispozițiilor necesari pentru constituirea definitivă a despărțimintelor.
 2. Alegerea unei comisii pentru elaborarea regulamentului afacerilor interne ale reuniunii.
 3. Împărțirea temelor — deja statorite — între despărțăminte.
 4. Luarea măsurilor necesari pentru încassarea tacselor restante.
 5. Curenții ale reuniunii.
- Dej, 22 Noemvre, 1883 st. vechiu.
Presidiul reuniunii învățătorilor gr. or. români din districtul Dejului:

Teodor Herman,
preot gr. or.

* Profesorii universității din București au luat următoarele dispozițiuni în privința întimpinării și înmormântării cadavrului regretatului lor coleg, V. Boerescu:

1. O delegațiune de profesori universitari se va duce la Turnu-Severin pentru a primi cadavrul.
2. Profesorii în corpore vor aștepta la gara Târgoviște sosirea lui.
3. În ziua înmormântării două discursuri vor fi pronunțate de către profesori și o coroană va fi depusă pe sicriu din partea universității din București.

cul de retragere al marilor familii române. Mărețe văi se întind în toate direcțiunile, ospelii princiare au fost construite, și poienile, presărate cu flori mirositoare și înveselite de șipote de apă, cari murmură, separă vilele și casele unele de altele. Un elegant chioșc, deschis în timpul frumosului sezon adăpostesce o musică militară. Pe vârful uneia din aceste coline, Regele a construit o residență de vară.

Scoborându-mă din tren, am recunoscut pe dl C. A. Rosetti, președintele Camerei deputaților, pe care l' vădusem deja la Paris, și care era îmbrăcat în gală ca pentru o ceremonie oficială. Aflarăm, în adevăr, că în aceea zi avea loc inaugurarea noului castel regal. D. Edm. About, scriind d-lui Rosetti că va trece prin București și Sinaia, Regele și Regina rugaseră pe dl Rosetti să aducă la palat pe publicistul frances. Dar, spre măchnirea d-lui Rosetti, dl About se afla în costum de călătorie și dl Rosetti nu îndrăsnî să presinte Regelui un vizitator, care nu purta tiranica haină neagră. Atunci cugetaiu că toți mici, și mari, sufer dispotismul stupidității umane și că dacă aș fi rege, aș ordona mai bine supușilor mei, să se reîntoarcă la primitivele tradițiuni ale paradisului, mai bine de cât să mă privez, pentru o lipsă de haină neagră, de plăcerea de a primi visita unui scriitor de talent. care ar trece prin Statul meu. După câte se pare Regele împărțăși vederile mele.

Cober.

4. Cursurile universității vor fi suspendate în ziua înmormântării și drapelul în doliu va fi ridicat pe palatul Academiei.

5. Bustul dlui Vasile Boerescu va fi pus într'una din salele facultății de drept.

O telegramă de condolență a fost trimisă la Paris doamnei Boerescu.

* (Avis). D. Frederic Damé, fiind însărcinat de un editor mare din Paris se scrie „Istoria Contemporană a României“ (dela 1848 până la 1882), roagă pe toate persoanele, cari ar avê date, documente, broșure, cărți, diare sau manuscrite privitoare la această epocă a istoriei țării, să binevoiască a'le comunica, făgăduind că în termenul cel mai scurt, va inapoia toate actele ce i se vor trimite.

Adresa d-lui Frederic Damé este: strada Clemenței, 1 în București la redacția ziarului „l'Independance roumaine.“

* (Cătră p. t. public român.) A vorbi ađi despre lipsa de a se înființa scoale românesci în toate orașele și satele locuite de români credem că ar fi a face vorbă de paradă, căci nici nu presupunem, că să existe vre un Român, care să nu fiă adânc pătuns de importanța scoalelor românesci și să nu simțescă lipsa înființării de atari scoale pretutindeni, unde nu mai există vre o suflare românească.

De un timp încoace s'au înființat astelii de scoale — dar sântem încă departe de a fi înființat atâtea de câte avem trebuință.

Cu deosebire în Bucovina, unde ni e atât de mult amenințată naționalitatea, abia avem câteva scoale cu caracter curat național. . .

Ear scoale de fetețe nu avem de loc.

Auđiți români din patru ughiuri ale lumii! în Bucovina întreagă nu avem nici o scoală românească de fetețe! — nici o scoală care să crească fetețe române, cari să trâmă pre tineri a se lupta cu inimizii țerei și ai națiunii pentru a se face demni de mâna lor, — nici o scoală, care să crească soție române cari să-și înfigă pumnalul în peptul desonorat, — nici o scoală, care să crească mame române, cari să-și arete în copii săi, românesce crescuți, talismanele și giuvaerele sale.

Înțelegeți ce va se dice această: — a nu avê nici o singură scoală pentru de a da crescere românească fetețelor române, cari au să fiă mândre, soție și mame române ca atari să susțină și straplânte caracterul nostru național în viitoarea generațiune.

Dacă înțelegeți, precum sperăm că înțelegeți unul fiecare, atunci vă rog să nu stați cu mâinile în sân, ci vă dați mână cu mână și care mai mult care mai puțin, contribuiți fie-care după a sa putere, pentru de-a mântui ce încă se mai poate mântui, prin înființarea de scoli românesci de fetețe în Bucovina.

Spre acest scop, — și spre a înființa tot felul de scoli românesci în Bucovina, — s'a înființat la Suceava o societate sub numirea „Scoala română.“ — Aci sânt a se adresa toate contribuiriile menite a ajuta cauza învățământului național în Bucovina.

Ear în deosebi și eschisiv spre a pune basa unui fond, din care să se înființeze în Bucovina scoli românesci de fetețe, zelosul preot din Toporoutz dl Constantin Morariu — bine cunoscut publicului român din scrierile sale publicate în diverse diare din Transilvania s. a. — a avut fericita idee de a prelucra interesanta scriere a clasicului german W. de Goethe „Herman și Dorotea“ și aceasta a ni o pune nouă la dispozițiune cu cererea, că esemplarele ce i compet d sale în remunerățiunea fatigioasei sale lucrări, să le vindem în folosul fondului mai sus amintit.

Am primit cu bucurie această propunere, purceasă din o inimă nobilă românească, și gratulăm dlui Morariu pentru plăcuta jertfă, ce aduce pe altariul Națiunii.

Dar nu numai atâta. . .

Ca să îndemnăm și pre alții a jertfi după putință spre acest scop și ca să dăm și mai invederată dovadă despre viul interes, ce nutrim față de starea fraților nostri din Bucovina — căci, „una trebuie să fiă Națiunea românească!“ — portând noi toate spesele de edițiune oferim pentru fondul, din care va fi să se înființeze scoale românesci de fetețe în Bucovina prețul întreg a tuturor esemplarelor câte se vor putè petrece din opul „Herman și Dorotea“ pe calea abonamentului.

Deci prin aceasta deschidem abonament la „Herman și Dorotea“ după W. de Goethe traducțiune liberă de Constantin Morariu.

Opul va apăre în decursul lunei Februaru, anul 1884.

Prețul de abonament e 60 cr. (și 5 cr. postporto).

Terminul de abonament e 19/31 Ianuarie 1884. Tot ce va incurge până la acest termen (afară de cei 5 cr. de postporto) se va transpune societății „Școala română” spre a servi de basă la un fond, din care cu timpul vor fi a se înființa școli românesce de fete în Bucovina.

În considerarea scopului, ne rugăm să se facă abonamentele cât mai curând — la tot casul până la ziua fixată, cu atât mai vârtos căci în 20 Ianuarie — 1 Februarie vom încheia socotelile cu toate incursele și vom da seamă on. public despre rezultat, ear banii împreună cu numele abonanților și colectanților i vom străpune societății „Școala română.”

Abonamente a conto nu se primesc, — ear cu ramburse (postnachname) nu se trimit mai puțin de 5 esemplare.

Abonamentele se se adreseze la: *Cancelaria Ne-grutiu* în Gherla — Szamosujvár.

Cu o cale se pot trimite și alte oferte spre scopul indicat, cari apoi se vor cuita deosebi și pe calea diuăristice române. Și tot atunci se pot face abonamente și la diuărele noastre și a se dispune și alte opuri din edițiunea noastră.

* (Postal.) Între Făgăraș-Șârcaia, Comana inferioară și Homorod cu 11 Decembrie începând se deschide posta pentru transferarea epistolelor, eventual și a persoanelor.

Mersul poștei.

Pleacă din Făgăraș dimineața la 9 oare 30 minute
 „ „ Șârcaia „ „ 11 „ 15 „
 „ „ Comana infer. d. a. „ 1 „
 Ajunge la Homorod „ „ 3 „
 Pleacă din Homorod dimineața la 8 oare
 „ „ Comana infer. 10 „ 15 min.
 „ „ Șârcaia 12 „ —
 Ajunge la Făgăraș la 1 oară 30 min.

* (Ateneul român.) Iată programul Ateneului pe anul 1883—84.

Duminecă 27 Noemvrie oara 2 p. m. — Domnul C. Esarcu: Discurs de deschidere; domnul Nicolae Ionescu: Învățăminte din istoria patriei.

Duminecă 4 Decemvrie oara 2 p. m. — Domnul V. A. Urechie: Franca și România în secolul al 18 lea.

Duminecă 11 Decemvrie oara 2 p. m. — Domnul Grigoriu G. Tocilescu: Isoarele Istoriei Române.

Duminecă 18 Decemvrie oara 2 p. m. — Domnul G. Ventura: Despre muzica Arabă în raport cu muzica poporului român.

Joi 5 Ianuarie oara 2 p. m. — Domnul G. Sion: O novelă originală.

Duminecă 8 Ianuarie oara 2 p. m. — Domnul C. Disescu: Partidele într'un stat constituțional

Duminecă 15 Ianuarie oara 2 p. m. — Domnul D. Ionescu: Divorțurile noastre.

Duminecă 22 Ianuarie oara 2 p. m. — Domnul Em. Mihăescu Porumbaru: Mirabeau și Gambeta.

Duminecă 29 Ianuarie oara 2 p. m. — Domnul Panu: Fantasie și realitate.

Joi 2 Februarie oara 2 p. m. — Domnul C. Arion: Statul antic și statul modern.

Duminecă 5 Februarie oara 2 p. m. — Domnul Doctor M. Gaster: Apocrifele în Literatura Română.

Joi 9 Februarie oara 8 seara. — Domnul Gr. Vulturescu: Moravuri vechi și moravuri noi.

Duminecă 12 Februarie oara 2 p. m. — Domnul Mihail Cogălniceanu; Miscarea unionistă în România, lucrările divanului ad-hoc.

Joi 16 Februarie oara 8 seară. — Domnul P. Buescu; Sistemul financiar al țerei.

Duminecă 19 Februarie oara 2 p. m. — Domnul I. Crăciunescu: Școala și Naționalitatea.

Joi 23 Februarie oara 8 seară. — Domnul Eustațiu: Statul și limitele sale.

Duminecă 26 Februarie oara 2 p. m. — Domnul Dr. Gr. Romnicianu: Ingrigirea copiilor până la înfărcare.

Joi 1 Martie oara 8 seara. — Domnul Paladi; Patriotism și cosmopolism.

Duminecă 4 Martie oara 2 p. m. — Domnul St. C. Michăilescu: Despre determinism în științele sociale.

Joi 8 Martie oara 8 seara. — Despre luptele și progresul libertății în Europa într'un stat democratic.

Duminecă 11 Martie oara 2 p. m. — Domnul G. D. Teodorescu: Petrea Crețu Șolcau, lăutarul Brăilei.

Duminecă 18 Martie oara 2 p. m. — Domnul Anghel Dumitrescu: Bolintineanul.

Joi 22 Martie 8 oara seara. — Domnul G. Marian: Despre noua generațiune (Schiță de moravuri și de caractere.)

Duminecă 25 Martie oara 2 p. m. — Domnul Remus Opranu: Dobrogea.

Joi 29 Martie oara 8 seara. — Domnul C. C. Dobrescu: Petru Rareșiu Vodă.

Duminecă 1 Aprilie oara 2 p. m. — Domnul S. D. Olănescu: Moravuri orientale.

Joi 12 Aprilie oara 8 seara. — Domnul August Laurian: Reforma mintală.

Duminecă 15 Aprilie oara 2 p. m. — Domnul P. I. Cernătescu: Istoria democrației europene.

Duminecă 22 Aprilie oara 2 p. m. — Domnul C. Stăncescu: Rolul artelor plastice în instrucțiunea și educațiunea popoarelor. (Artele plastice în România).

Conferințele ce se vor mai ține pe lângă cele înscrise în prezentul programei se vor publica prin jurnale.

Președinte: C. Esarcu. Secretar Gr. G. Mano

* (Fondurile metropoliei din Blaj). Fondurile remase prin testament dela episcopul Ioan Bobu mort în a. 1830. 565,000 fl.

Fondul numit al monăstirei hieromonachilor Basiliți adecă al școalelor 500,000 fl.

Fondul lăsat prin testament de nemuritorul dr. med. Simeon Ramontia pentru stipendii 800,000 fl.

Fondul seminariului de clerici 400,000 fl.

Fondul remas prin testament dela Mitropolitul Alexandru St. Șuluț crescuse până în a. 1882 la 380,334 fl. 80 cr.

Un alt fond separat al clerului de mir 48,000 fl.

Fondul preoților neputincioși, al văduvelor și orfanilor (31 Dec. 1882) 88,606 fl. 25 cr.

Un fond scolastic separat (1882) 17,305 fl. 88 1/2 cr.

Fondul testat al canonicului Constantin Alutan pentru stipendii 10,607 fl. 68 cr.

Fondul testat de canonicul I. Chirilă pentru acelaș scop 5,476 fl. 78 cr.

28 fonduri private, fiec-are cu destinațiunea lor administrate de cătră capitul făceau la 31 Decemvrie 1881, 44,447 fl. 25 cr.

Suma totală 2.139,778 fl. 0 1/2 cr.

„Luminătorul.”

* (Femeile nu pot fi advocate.) În Turin s'a întâmplat, că d-șoara Poet, doctor juris, a petiționat la camera advocațională, ca să fie luată în lista advocaților. Camera i-a încuviințat cererea, fiscul statului a apelat contra acestui conclud, eară forul de apel a respins rugarea d-șoarei doctor juris Poet, din considerări că: „advocația este un oficiu public, la care pe temeiul legilor se pot admite nu mai bărbați, că o avocată feminină în vestmintele ei ar comite o cochetărie din trumșea ei ar pute produce un argument ce nesmint ar influința asupra judecătorilor și a juraților, eară prin aceasta ar conturba serioșitatea judecătoriei.”

* (Esecuție de dare contra cetăți Szegedinului.) Cetatea Szegedin are o restanță de 37 mii 196 fl. 67 cr. dare directă cătră stat. Inspectoratul de dare cerând esecutiune în contra cetății adă casa centrală goală; așa încât statul a fost necesitat a pune mâna pe veniturile vamale de pod și importuri, cari le va administra, până se va solvi suma de mai sus cu totul. — Eacă unde a ajuns cetatea aceasta cu falnica reconstrucțiune, care i-a consumat deci de milioane și pe urme au dus orașul la sapă de lemn. „Fală goală straiță ușoară.”

* (Statistica teatrelor arse.) Numărul cel mare al teatrelor și circurilor ce au ars, numai în scurtul restimp de un an aproape, adecă dela 1 Decemvrie 1882 până la 1 Noemvrie 1883, este o dovadă că toate măsurile de precauțiune ce s'au luat până acum, n'au fost de ajuns spre a împedece aceste mari nenorociri. Eacă statistica teatrelor ce au ars în decurs de un an:

1. La 2 Decemvrie 1882 a ars teatrul din Poente a Pitne, în Antile; n'a perit nici un om.

2. La 7 Ianuarie 1883, a ars teatrul „But”, din Moscva; n'a perit nici un om.

3. La 13 Ianuarie 1883, arderea circului din Berdicew, guvernamentul Kiev; aci au perit 300 oameni.

4. La 22 Ianuarie a ars teatrul Schrikenter din Mitau; n'a perit nici un om.

5. La 8 Februarie. Arderea operei din Toronto, capitala Canadei de sus; n'a perit nici un om.

6. La 8 Februarie. Arderea teatrului din Arad; nu și-a perdit nimeni vieța.

7. La 18 Martie a ars un circ în Noul Orleans unde au fost 60 morți și 100 greu răniți.

8. La 4 Aprilie. Arderea teatrului național din Berlin; n'a perit nimeni.

9. La 8 Aprilie a ars circul Salomonsky din Moscva, fără a perit cineva.

10. La 22 Aprilie arderea teatrului Star din Stockton-upon Tees în Englitera; de asemenea n'a perit nimeni.

11. La 25 Aprilie Esplosiunea de gaz din teatrul Ambigu; 20 persoane greu rănite.

12. La 5 Iunie. Arderea circului Barnum din Chicago; n'a perit nimeni.

13. La 9 Iunie a ars teatrul Gaiety din Manchester, fără ca să peară cineva.

14. La 11 Iunie arderea teatrului de Varietăți din Varșovia; toată lumea a scăpat, deși focul a izbucnit pe timpul reprezentațiunii.

15. La 16 Iunie a fost focul dela Stabilimentul de petreceri „Victoriahall” din Sunderland, unde au fost năbușiți 180 copii.

16. La 24 Iunie Arderea teatrului din Dervis (provincia Como); au fost 48 oameni morți și 10 greu răniți.

17. La 8 Iunie Arderea teatrului de vară din Varșovia; n'a perit nimeni.

18. La 28 August a ars teatrul dela Katamacomura Kamada Gori Sanuki din Japonia. Au murit 75 persoane și au fost 115 greu rănite.

19. La 29 August. Arderea teatrului de vară din Chorol, guvernamentul Pultava; 12 morți.

20. La 31 August a ars teatrul de vară din Iekaterinodar, Caucașia; n'a perit nimeni.

21. La 30 Octomvrie Arderea circului Herzog, din Pesta; n'a perit nimeni.

22. La 17 Noemvrie a ars teatrul Rigal din Darlington unde de asemenea n'a perit nimeni.

La cele 22 teatre arse în decurs de un an se mai poate adăoga un al două-deci și treilea. O telegramă din New-York anunță că Joia trecută s'a aprins teatrul Windsor și a ars până în temelii. D'abea eșise publicul din teatru, și focul izbucni. Flacărele se întinseră și asupra otelului Hartman, care era alături și care a fost transformat în cenușe.

* (Țiganul unguresc.) Tip orginal, deosebit în trăsurile sale de tipurile Europene. Cu o tratură de mai multe ori uriașe, el este îngâmfat de plețele sale negre, undoase, lungi, pe cari în pasul său iute și legănat, le falfăie în vânt. Capul ținut, fruntea turtită înapoi, se începe deasupra nasului printr'o groasă dungă orizontală, încărcată de un întunecos stof de sprâncene, care când se încrețesc, te înfioară rece. Dar aceea bărbie pătrată, deasupra căria se deschide o lungă gură, cu dinți mari și obligi, de-ți amintesc fără voie pe calmuci. Țiganul unguresc nu te privește în față nici odată, cu marii săi ochi, sērădiți de vine sângerate, și lucind în fundul capului, ca cărbunii aprinși. Fața lui scânatică, și de coloarea bronzului, te supără prin umerii obrazului prea mult eșiți afară. Pe cât de limbut, de vesel, de copilăros, ursarul nostru, pe atât de tăcut, morcănos, și poac este țiganul unguresc; tace când îi vorbești, se uită pe sub sprâncene, și scutură din cap. Ursarul cântă voios, cu căciula pe cîafă, te cicălesce, te laudă, suferă ori ce batjocure, numai în seamă să'l bagi; cu căciula îndesată pe ochi, vorbind apăsător și puțin, pentru o glumă ungurescul se înfuriază, și te amenință, țărani il urăsc, și se tem de dēnsul. Au ceva sinistru în figura lor, și-ți deșteaptă un desgust, o repulsiune. Căldărul și ciobotarul de preste frontieră, sînt groaza sătenilor. Aceste soiuri de țigani la beție te tae cu cuțitele; la ceartă din nimic, se fac între dēnsii omoruri; mai toți sînt borfași, și cei mai sēlbatici criminali sînt tot din aceștia. Viața lor e ca a triburilor selbatice din Patagonia. Trăesc în concubinagiu; de familie ca regulă socială, n'au idee; încestul, imoralitatea la ei nu sînt înțelese; n'au nevoie de biserică la nascere, căci copii lor sînt nebotezați; ciobotarii, zavrării și căldărarii, rid cu dispreț de evlavie cătră Dumneșeu a ursarilor. Violenți într'una, răsbunători preste măsură nu cruță pe nimeni în mânia lor. Este un lucru fatal, dar dovedit de atâtea ori că, prin împregiurimile, unde tăbărăsc ei, se întâmplă a se auți de câte o tălhărie cu omor, făcută de înfioareșă lumea. Și cât de greu se prind aceștia de justiție!

Cu toată generositatea și noblețea românilor, cătră străini și venetici, crușimile acelor țigani măcelari de oameni, umplēnd mēșura răbdării, mēșuri radicale trebuiesc luate de guvern contra acestor bande de oarde sēlbatice. Țăranul.

Bursa de Viena și Pesta.

Din 6 Decemvrie n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.35	120.10
Galbin	5.70	5.70
Napoleon	9.59	9.57
London (pe polița de trei luni)	120.60	120.65